

IADR, New Orleans, 21.–24. mars 2007:

Mye nytt innen digitalt formidlings- og undervisningsverktøy

Den årlige internasjonale konferansen for odontologisk forskning ble i år avholdt i New Orleans i USA. Som vanlig var dette et kjempearrangement med mange parallelle seanser og kurs. Selv når jeg valgte ut de seansene som var mest aktuelle for eget fagfelt, ønsket jeg av og til at jeg kunne ha delt meg i to for å rekke over alt som var interessant.

Formiddagene var viet tematiske symposier, foredrag med det nyeste innen forskning og enkelte kurs. Ettermiddagene var delt opp i to postersesjoner med hundrevis av poster i hver sesjon. Selv hadde jeg presentasjon av poster om ulike høystyrkeramers forskjellige frakturmønstre etter provokasjon. Parallelt med dette var det også en utstillingshall med produsentpresentasjoner.

Digitalisering av forskning, formidling og undervisning

Flere workshops og «hands-on»-boder i utstillingsdelen demonstrerte nye digitale forsknings-, formidlings- og un-

dervisningsverktøy som så ut til å ha stort potensial og appell. Det er utviklet undervisningsverktøy som fungerer på samme måte som avanserte dataspill. F.eks. et digitalt anatomisk atlas der man får frem hode og hals på data-skjermen og kan «leke» seg med å sette f.eks. skallens knokler sammen som et tredimensjonalt puslespill. Avslutningsvis kan du sette tennene inn i rett posisjon i kjevene før du simulerer en liten rotfylling. Tilsvarende kan man nå få svært realistisk digital simulering av propedeutiske prepareringsøvelser hvor «joy stick'en» er som en turbin og gir naturtro motstand når du preparerer for fort. I forskningsprogrammene kan det lages kompliserte materialforsøk virtuell ved å plote inn alle kjente variabler om et materiale. Ved hjelp av dette lages en 3-dimensjonal digital modell som man kan teste og belaste i det uendelige. Det økende utvalg av slike virtuelle hjelpemidler følger utviklingen av dataspillene generelt, dvs. at de blir stadig bedre og mer livaktige. Disse kan vise seg å bli svært nyttige, og kan kanskje være motiverende læringsverktøy for både unge og gamle tannleger som sliter med å holde konsentrasjonen oppe over en «tørr» lærebok.

Translasjonell forskning

Flere av foredragene vedrørende materialtesting fokuserte på det pågående mentalitetsskiftet som oppleves innen mye forskning for tiden. Det ble lagt vekt på at basal-forskere må bli flinkere til å ta inn over seg de faktiske problemene som oppstår i klinikken, for så å forsøke å belyse nettopp disse problemene i sine studier. Videre ble

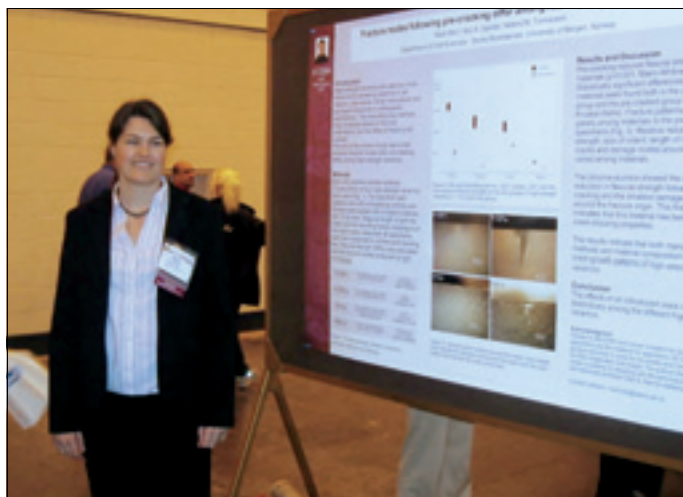
det lagt vekt på at resultater fra laboratorieforsøk må sammenliknes med kliniske funn for å verifisere om det kan trekkes noen kliniske slutninger på basis av funnene eller ikke. Frakturanalyser ble trukket frem som et svært aktuelt hjelpemiddel i denne sammenheng. Dessuten er det blitt vanlig å benytte seg av digitale simuleringsmodeller («finite element»-analyser) for å analysere laboratorieoppsettet av materialstudier, før man går i gang med selve studien. De faktiske funnene blir sammenliknet med de forventede funnene, og eventuelle justeringer i den digitale modellen blir utført. På denne måten kan man unngå mange tidkrevende og kostbare pilotstudier og dessuten få økt kontroll med hvilke faktorer som er mest avgjørende for resultatet.

New Orleans etter stormen Katharina

I selve sentrum, der konferansen var, og i den gamle delen (French Quarter) kunne man se lite spor etter stormen. Noen butikker var stengt, og andre drev med oppussing. Man skulle imidlertid ikke så langt utenfor sentrum før man så hus som var så godt som jevnet med jorden og hele områder som var øde. Det ble arrangert bussturer hvor man kunne reise rundt og se alle ødeleggel-sene. Det var hektisk byggeaktivitet i store deler av byen, men befolkningstallet var visstnok omtrent halvert som et resultat av stormen. Den lokale tv-kanalen viste stort sett utelukkende programmer om stormen og dens ettervirkninger, slik at stormen virket fremdeles som en veldig viktig del av hverdagen i byen.

*Marit Øilo, PhD-kandidat.
Det odontologiske fakultet,
Universitetet i Bergen.*

Adresse: marit.oilo@odont.uib.no

Ulike høystyrkeramers forskjellige frakturmønstre etter provokasjon var tema for undertegneds poster.